

ADVIES

Voorontwerp van ordonnantie betreffende bouwplaatsen op de openbare weg

21 september 2017

Aanvrager	Minister Pascal Smet
Aanvraag ontvangen op	28 juli 2017
Aanvraag behandeld door	Commissie Ruimtelijke ordening - Mobiliteit
Aanvraag behandeld op	31 augustus en 6 september 2017
Advies uitgebracht door de Plenaire zitting op	21 september 2017

Vooraf

De planning, coördinatie, toelating en uitvoering van bouwplaatsen op de openbare weg worden tot op heden door de ordonnantie van 3 juli 2008 omkaderd. Het computersysteem (Osiris) dat in 2014 in uitvoering van deze ordonnantie werd ingesteld, heeft tot doel om de procedures te automatiseren en om de behandeling van de dossiers te versnellen.

Niettemin doen er zich in de huidige regelgeving tekortkomingen voor en eerder dan de ordonnantie van 3 juli 2008 te wijzigen en teneinde de tekst te vereenvoudigen, wordt een nieuwe ordonnantie met de grondslagen van de vorige voorgesteld.

De belangrijkste wijzigingen die in dit voorontwerp van ordonnantie werden ingevoerd, hebben betrekking op de volgende elementen :

- een visie op langere termijn (« hypercoördinatie ») ;
- een geherdefinieerd toepassingsgebied en een belangrijkere rol voor de Coördinatiecommissie van de bouwplaatsen (CCB) ;
- een herziening van de coördinatie- en toelatingsprocedures met een centrale rol voor Osiris ;
- een « actieve » en « passieve » informatie ;
- een vergoeding aan de handelaars ingeval van uitzonderlijke bouwplaatsen.

Advies

1. Aandachtspunt

De Raad stelt vast dat de tenuitvoerlegging van deze ordonnantie afhangt van een aantal belangrijke elementen die nog aan de hand van één of meerdere uitvoeringsbesluiten moeten worden verduidelijkt, alsook van de ontwikkeling van versie 2 van het Osiris-programma. Daarom maakt hij van zijn raadpleging over het/de uitvoeringsbesluit(en) een voorwaarde voor zijn onderstaand advies. Dit om een globale kijk te hebben op het toekomstige coördinatiebeleid voor de bouwplaatsen op de openbare weg in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Raad is zo vrij om hierop aan te dringen, omdat hij bij de uitwerking van de vorige versie van de ordonnantie (2008) noch over de ordonnantie, noch over de uitvoeringsbesluiten werd geraadpleegd. Bijgevolg heeft hij geen andere keuze gehad dan om na de publicatie van de ordonnantie in het Belgisch Staatsblad een initiatiefadvies ter zake te formuleren.

Bovendien herhaalt de Raad dat hij gevoelig is voor de kwesties met betrekking tot de mobiliteit en dat de bouwplaatsen op de openbare weg een mogelijke bron van overlast hiervoor vormen, ondanks de coördinatie ervan. Daarom is hij zo vrij om hier zijn vraag aan de Regering te herhalen om van de mobiliteit een afzonderlijke as van de Strategie 2025 te maken. Hiertoe verwijst hij naar zijn initiatiefadvies betreffende de mobiliteit en vervoerinfrastructuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2. Algemene beschouwingen

Onder voorbehoud van de opmerkingen die in het aandachtspunt werden geformuleerd, vindt de Raad het positief dat men ernaar streeft om alle verplichtingen met betrekking tot de bouwplaatsen op de openbare weg in het Brussels Gewest in één enkele regelgeving (ordonnantie en besluiten) samen te brengen en om via één enkele tool (Osiris) de desbetreffende administratieve stappen te centraliseren.

Overwegende dat dit voorontwerp van ordonnantie het toepassingsgebied uitbreidt door het begrip « leefbaarheid » van de openbare weg te herdefiniëren door alle functies te beogen die de openbare weg ten behoeve van haar gebruikers vervult, dringt **de Raad** erop aan dat de verplichtingen die zijn voorzien pragmatisch zouden zijn en in alle denkbeeldige situaties zouden kunnen worden toegepast, zowel voor de institutionele verzoekers als voor de « niet-institutionele » verzoekers (aannemers, KMO's, particulieren, ...).

Het lijkt erop dat de tenuitvoerlegging van de regelgeving bouwplaatsen op de openbare weg en de ontwikkeling van het Osiris-programma een beroep doen op en nog meer een beroep zullen doen op vrij aanzienlijke gewestelijke begrotingen. **De Raad** meent dat het dus nuttig was geweest dat de nota aan de Regering zeer duidelijk was geweest ten overstaan van de begrotingsimpact, des te meer daar het advies van de Inspectie van Financiën het niet toelaat om meer verduidelijkingen te hebben.

2.1 Definities

- **Verzoeker**

Voor **de Raad** stelt de definitie van verzoeker in meerdere opzichten een probleem. Enerzijds staat de definitie van verzoeker immers ver af van de algemene betekenis van het woord¹. Anderzijds was in de ordonnantie van 2008 enkel het begrip van verzoeker en niet van institutionele verzoeker gedefinieerd, terwijl in de praktijk de ordonnantie van 2008 op de zogenaamde institutionele verzoekers van toepassing was. Welnu, de definitie van verzoeker die in dit ontwerp van ordonnantie is vervat, lijkt sterk op deze van 2008, terwijl ze voortaan op een veel ruimere manier enkel op de institutionele verzoekers van toepassing is. Er is dus een omkering in de toepassing van het begrip van verzoeker doorheen de ordonnanties, die de coördinatie van de bouwplaatsen op de openbare weg regelen.

Al deze verschillende elementen samen leiden tot een gebrekkige leesbaarheid van het toepassingsgebied van de ordonnantie die voortaan alle verzoekers omvat, zowel de « institutionele » als alle andere (particulieren, ondernemingen, ...). Ter wille van de duidelijkheid vraagt **de Raad** dus dat er een definitie voor institutionele verzoekers, alsook een definitie en een eigen benaming voor de « overige » verzoekers zou kunnen zijn.

- **Dringende noodzakelijkheid**

Voor **de Raad** is de definitie van dringende noodzakelijkheid in artikel 2, 14° te beperkend, in die zin dat het begrip van « goederen » er niet in voorkomt. Welnu, om als dringende noodzakelijkheid te kunnen worden beschouwd, zouden het situaties moeten zijn die een groot risico op aantasting van goederen van personen, maar ook van het leefmilieu met zich meebrengen.

2.2 Visie op langere termijn (hypercoördinatie)

De Raad heeft vragen bij het verschil tussen het hypercoördinatieprogramma (art. 17) en het hypercoördinatieprogramma (art. 18). Aangezien het hypercoördinatieprogramma de elementen van het hypercoördinatieprogramma lijkt te hernemen, vraagt hij zich af of het nuttig is om voorafgaandelijk een hypercoördinatieprogramma te hebben.

¹ Volgens de Larousse is de definitie van verzoeker de volgende : persoon die van de bevoegde overheid iets verkrijgt wat hij heeft gevraagd.

2.3 Coördinatiecommissie van de bouwplaatsen

De Raad benadrukt op een positieve wijze het voorstel om aan de samenstelling van de CCB een lid met raadgevende stem toe te voegen, dat de Minister van Economie zal aanwijzen en dat als opdracht zal hebben om de noden van de economische actoren, waaronder de handelaars, door te geven.

Gelet op de uitbreiding van het toepassingsgebied en dus het feit dat de CCB zich nieuwe opdrachten ziet toegewezen, meer bepaald in het kader van de hypercoördinatie, dringt **de Raad** erop aan dat er voldoende menselijke en budgettaire middelen ter beschikking zouden zijn om deze nieuwe opdrachten te vervullen en dit des te meer daar het momenteel al moeilijk lijkt om het hoofd aan alle aanvragen te bieden.

2.4 Osiris-programma

De Raad vindt het positief dat voortaan alle communicatie via het Osiris-programma zal moeten verlopen (volledige digitalisering). Indien dit instrument zich ontwikkelt zoals gepland, zal het om een echte administratieve vereenvoudiging gaan. Osiris zal immers het enige computerplatform zijn waar meer bepaald het Gewest, de 19 gemeenten en de 6 politiezones op één enkele plaats worden verenigd.

De Raad dringt erop aan dat dit programma daadwerkelijk het enige punt zou zijn waar gemeentelijke en gewestelijke vergunningen met betrekking tot één bouwplaats worden uitgereikt.

Niettemin moet men volgens **de Raad**, alvorens de ordonnantie en de uitvoeringsbesluiten ervan ten uitvoer te leggen, zich ervan verzekeren dat versie 2 van Osiris een doeltreffende en ergonomische toepassing van de verschillende bepalingen zal toelaten. **De Raad** dringt erop aan dat de ordonnantie niet in werking zou treden alvorens alle gebruikers (van het Bestuur via de verschillende verzoekers, het grote publiek, ...) situatietesten met de laatste versie van het Osiris-programma hebben verricht. Dit om de knelpunten en de logheden van de eerste versie en een gedeeltelijke tenuitvoerlegging van de regelgeving te voorkomen

Eens het programma daadwerkelijk operationeel en toegankelijk voor het grote publiek zal zijn, dringt **de Raad** erop aan dat dit instrument zo ruim mogelijk zou worden gepromoot en bekendgemaakt, ook buiten het Brussels Gewest (meer bepaald naar de aannemers, particulieren, ... toe) om zo het gebruik ervan te optimaliseren.

Teneinde de digitalisering en de centralisering van de procedures nog meer aan te moedigen en de verschillende gewestelijke regelgevingen coherent te maken, vraagt **de Raad** dat dit instrument, dat in het kader van de regelgeving bouwplaatsen op de openbare weg werd ontwikkeld, de link zou kunnen leggen met andere regelgevingen, zoals deze betreffende de milieuvergunningen of de ordonnantie betreffende de steunmaatregelen voor economische expansie (die momenteel wordt herzien).

Zo voorziet deze ordonnantie in haar huidige artikel 11 dat « *de Regering steun kan verlenen aan micro-, kleine en middelgrote ondernemingen die hinder ondervinden van werken aan de openbare weg voor de renovatie van hun vitrine, gevel en de ruimtes die toegankelijk zijn voor de klanten en die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg* ». Bijgevolg zou de aannemer, die zijn gegevens in het Osiris-programma codeert en die bij een zone met bouwplaatsen op de openbare weg is betrokken, deze steun in Osiris te kennen moeten zien geven en alle stappen moeten kunnen verrichten via dit programma, dat een soort van enig loket is dat de link met BEW legt.

2.5 Termijnen

De Raad meent dat de termijnen die de wetgeving momenteel oplegt en die dus in het Osiris-programma van toepassing zijn, geen rekening houden met de werkelijkheid op het terrein. Een bouwwerf is immers aan allerlei externe gegevens (slechte weersomstandigheden, administratieve termijnen, ...) onderworpen. Het is dus onmogelijk om de exacte duur van een bouwplaats, alsook de evolutie ervan op voorhand te kennen. Voor de Raad is het dus noodzakelijk om meer flexibiliteit in de wetgeving op te nemen. Er zijn nooit twee bouwplaatsen die op dezelfde manier verlopen. Daarom moeten alle instrumenten die de ondernemingen moeten gebruiken flexibel zijn en de realiteit waarmee ze dagelijks op het terrein worden geconfronteerd zo goed mogelijk weerspiegelen.

2.6 Vergoeding aan de handelaars

De Raad vraagt dat niet alleen de handelaars recht op een vergoeding kunnen hebben, maar ook op een ruimere manier de verenigingen (bijv.: een cultureel centrum) en de zelfstandigen die eveneens hinder ondervinden (bijv. : minder klanten, omzetsdaling, moeilijke bereikbaarheid, ...) als gevolg van een bouwplaats op de openbare weg.

In dat opzicht verwijzen de representatieve middenstandsorganisaties naar hun initiatiefadvies van 30 januari 2017 ter zake.

De Raad stelt vast dat de praktische modaliteiten voor dit recht op vergoeding pas later in een uitvoeringsbesluit zullen worden vastgesteld. Hij dringt er dus op aan dat de kleine handelszaken die worden beoogd, naar behoren worden vergoed ingeval van grote bouwplaatsen op de openbare weg die lang aanslepen, en wel vrij vroeg ten opzichte van het begin van de ondervonden hinder.

De Raad vestigt de aandacht op het feit dat artikel 83, §1 een forfaitaire schadevergoeding vermeldt, terwijl in werkelijkheid artikel 83, §2 verduidelijkt dat de Regering een proportionaliteit van de schadevergoeding in functie van het aantal VTE kan voorzien en dat de schadevergoeding proportioneel is met het niveau van overlast veroorzaakt door de werf. Hij vraagt zich dus af of men het in de eerste paragraaf niet over proportionele schadevergoeding, dan wel over een forfaitaire schadevergoeding zou moeten hebben.

2.7 Dossierrechten

De Raad is van oordeel dat de gevraagde dossierrechten te duur zijn. Bovenop de belastingen voor inname van het openbaar domein vormen de dossierrechten immers een overdreven economische overbelasting. Hij vraagt dus om deze dossierrechten, meer bepaald voor de niet-institutionele verzoekers, op zijn minst naar beneden toe te herzien.

*
* *